

Research Paper

An Analysis of Factors Affecting the Implementation of Public-Private Partnership Model in the Development of Metropolitan Areas, Case Study: Tehran Metropolis

Hossein Mayeli¹, Ali Shamsaldini^{2*}

1, Department of Geography and Urban Planning, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2, Assistant Professor, Department of Urban Planning, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

Received: 2022/03/06

Accepted: 2022/04/21

PP: 47-63

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

Public and private participation, metropolis, development, Tehran.

Abstract

Limited budget resources and economic capacities of metropolitan area management to provide resources for major cultural, technical and economic projects of metropolitan area management have made every effort to take advantage of the active participation of the private sector and create a competitive environment for their activities and decentralization in general. From decision-making to exploitation management, these efforts have been crystallized in various ways such as public-private partnerships and have accelerated the process of economic, social and infrastructural development. This research is descriptive-analytical in terms of method and nature and is in the category of applied research in terms of research purpose. In this research, library and survey methods have been used. Mean analysis, structural equations and regression tests were used to analyze the variables. The statistical population of this research is 100 managers of organizations and the private sector in Tehran Municipality. In this research, a simple random sampling method has been used to select the present samples. The results show that among the 4 variables whose effect on the ppp variable has been studied, the monitoring variable has the lowest value of statistics and because they are less than the standard statistic value of 1.96, so the effect of this last variable is significant. It does not. But the other variables are significant and have the highest statistical value.

Citation: Mayeli, H; Shamsaldini, A. (2022): An Analysis of Factors Affecting the Implementation of Public-Private Partnership Model in the Development of Metropolitan Areas, Case Study: Tehran Metropolis, Journal Research and Urban Planning, Vol 13, No 50, PP 47-63.

DOI: 10.30495/JUPM.2022.30140.4154

*Corresponding author: Ali Shamsaldini

Address: Assistant Professor, Department of Urban Planning, Marvdasht Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran.

Tell: +989177234707

Email: ali.shamsoddini@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Limited budget resources and economic capacities of metropolitan area managements to provide resources for major cultural, technical and economic projects, as well as increasing demands in various fields in various development projects, have led metropolitan area management to make every effort. Utilize the active participation of the private sector and create a suitable competitive environment for their activities and generally decentralize from decision-making to exploitation management. These efforts are crystallized in various methods such as public-private partnerships and accelerate the process of economic and social development. And infrastructure. In this system of management and administration, instead of the public sector providing capital assets and providing public services, it is the private sector that provides and distributes the required assets through a simple business that is financed and managed through the private sector. Provides services to the public and in return receives a fee for the quality and quantity of services provided. In this way, the private sector will be able to provide a wide range of services in various fields through the public-private partnership contract during the contract period. The public sector, while having optimal expertise, will be able to provide efficient and effective services by utilizing the resources and innovation of the private sector. Public-private partnerships are used in many fields and purposes, from building physical infrastructure to providing health, social and cultural services. The idea of public-private partnerships is very attractive in theory, but in practice, there are many difficulties in implementing it, especially in developing countries. Also, the implementation of infrastructure projects is associated with many risks for the government and the private sector, none of which alone can not accept it, so it is important to examine the various dimensions of public-private partnership and the factors affecting its successful implementation, especially in developing countries.

Methodology

This research is descriptive-analytical in terms of method and nature and is in the category of applied research in terms of research purpose.

In this research, the library and survey method has been used. At this stage, the required data were collected using a questionnaire technique from the selected statistical population, after classification and extraction, using the usual statistical methods, were measured and analyzed accurately scientifically. After examining the factors affecting the public and private participation logo through field data collection (questionnaire and interview), it is evaluated. The statistical population of this research is 100 managers of organizations and the private sector in Tehran Municipality. In this research, a simple random sampling method has been used to select the present samples. In this method, the subjects are randomly selected and everyone has a chance to be selected. This study seeks to analyze the factors affecting the implementation of the public-private partnership model in the metropolis of Tehran. Relationships between variables were also analyzed in SPSS software. To determine the validity of the research questionnaire, several professors, experts and thinkers were consulted and their criticisms and suggestions were corrected in the questionnaire.

Results and discussion

Public-private partnerships have been used as dependent variables and the four criteria of research (transparency, economic and legal, structural and policy-making) have also been used as independent or predictive variables. Regression test shows that about 77.7% of the variance of public-private partnership is explained by the four research criteria and 22.3% is related to other criteria or variables.

Conclusion

The results show that among the 4 variables whose effect on the ppp variable has been studied, the monitoring variable has the lowest value of statistics and because they are less than the standard statistic value of 1.96, so the effect of this last variable is significant. It does not. But the other variables are significant and have the highest statistical value.

تحلیلی بر عوامل اثرگذار بر پیاده‌سازی الگوی شراکت عمومی - خصوصی در توسعه مناطق کلانشهری، مورد مطالعه: کلانشهر تهران

حسین مایلی^۱، علی شمس‌الدینی^۲

۱- دانشجوی دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲- استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

چکیده

محدودیت منابع بودجه‌ای و ظرفیت‌های اقتصادی مدیریت‌های مناطق کلانشهری برای تأمین منابع پروژه‌های بزرگ فرهنگی، فنی و اقتصادی مدیریت مناطق کلانشهری را بر آن داشته تا تمامی تلاش خود را در بهره‌گیری از مشارکت فعال بخش خصوصی و ایجاد فضای رقابتی مناسب برای فعالیت آنها و به طور کلی تمرکززدایی از تصمیم‌گیری گرفته تا مدیریت بهره‌برداری را بکار بندند که این تلاش‌ها در قالب روش‌های مختلفی چون مشارکت‌های عمومی- خصوصی متبلور شده و موجب تسریع در روند توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیرساختی شده است. این پژوهش از نظر روش و ماهیت توصیفی- تحلیلی بوده و از حیث هدف پژوهش در دسته پژوهش‌های کاربردی قرار دارد. در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای و پیمایشی استفاده شده است. در تحلیل و بررسی متغیرها از آزمون‌های میانگین، معادلات ساختاری و رگرسیون استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق، ۱۰۰ نفر از مدیران سازمان‌ها و بخش خصوصی در شهرداری تهران می‌باشند. در این تحقیق برای انتخاب نمونه‌های حاضر از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که از بین ۴ متغیری که اثرگذاری آنها بر متغیر PPP مورد بررسی قرار گرفته، متغیر نظارت کمترین مقدار آماره را به خود اختصاص داده است و چون کمتر از مقدار آماره استاندارد ۱/۹۶ هستند، لذا اثرگذاری این متغیر آماره‌دار نیست. اما مابقی متغیرها معنی‌دار هستند و بیشترین مقدار آماره را به خود اختصاص داده‌اند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۰۱

شماره صفحات: ۶۳-۴۷

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

مشارکت عمومی و خصوصی، کلانشهر، توسعه یافتگی، تهران.

استناد: مایلی، حسین؛ شمس‌الدینی، علی (۱۴۰۱) تحلیلی بر عوامل اثرگذار بر پیاده‌سازی الگوی شراکت عمومی - خصوصی در

توسعه مناطق کلانشهری، مورد مطالعه: کلانشهر تهران، سال ۱۳، شماره ۵۰، مرودشت، صص ۶۳-۴۷.

DOI: 10.30495/JUPM.2022.30140.4154

† نویسنده مسئول: علی شمس‌الدینی

نشانی: استادیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.

تلفن: ۰۹۱۷۷۲۳۳۴۷۰۷

پست الکترونیکی: ali.shamsoddini@yahoo.com

مقدمه:

محدودیت منابع بودجه‌ای و ظرفیت‌های اقتصادی مدیریت‌های مناطق کلانشهری برای تأمین منابع پروژه‌های بزرگ فرهنگی، فنی و اقتصادی و همچنین تقاضاهای رو به افزایش در زمینه‌های مختلف در پروژه‌های متعدد توسعه‌ای (Shamsodini, 2021)، مدیریت مناطق کلانشهری را بر آن داشته تا تمامی تلاش خود را در بهره‌گیری از مشارکت فعال بخش خصوصی و ایجاد فضای رقابتی مناسب برای فعالیت آنها و به‌طورکلی تمرکززدایی از تصمیم‌گیری گرفته تا مدیریت بهره‌برداری را بکار بندند که این تلاش‌ها در قالب روش‌های مختلفی چون مشارکت‌های عمومی - خصوصی متبلور شده و موجب تسریع در روند توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیرساختی شده است. در این نظام مدیریت و راهبری امور، به‌جای اینکه بخش عمومی نسبت به تدارک دارایی سرمایه‌ای و ارائه خدمات عمومی اقدام نماید، این بخش خصوصی است که از طریق یک کسب‌وکار ساده که از طریق بخش خصوصی تأمین مالی و مدیریت می‌شود دارایی موردنیاز را تدارک و نسبت به ارائه خدمات به عموم اقدام و در عوض در قبال کیفیت و میزان خدمات ارائه شده حق‌الزحمه خود را دریافت می‌نماید. در این روش، بخش خصوصی قادر خواهد بود تا از طریق قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی به ارائه خدمات وسیعی در زمینه‌های متعدد طی مدت قرارداد بپردازد. بخش عمومی ضمن برخوردار بودن بهینه از تخصص، با بهره‌گیری از منابع و نوآوری بخش خصوصی قادر خواهد بود تا به ارائه خدمات کارا و اثربخش اقدام کند. از مشارکت‌های عمومی - خصوصی در زمینه‌ها و مقاصد بسیاری همچون ایجاد زیرساخت‌های فیزیکی تا ارائه خدمات بهداشتی و اجتماعی و فرهنگی استفاده می‌شود. ایده مشارکت عمومی - خصوصی در تئوری بسیار جذاب است اما در عمل، برای پیاده‌سازی آن خصوصاً در کشورهای درحال توسعه مشکلات بسیاری وجود دارد. همچنین اجرای پروژه‌های زیرساختی با ریسک‌های بسیاری برای دولت و بخش خصوصی همراه می‌باشد که هیچ یک از آنها به‌تنهایی قادر به پذیرش آن نیستند از این‌رو بررسی ابعاد مختلف مشارکت عمومی - خصوصی و عوامل مؤثر بر اجرای موفقیت‌آمیز آن خصوصاً در کشورهای درحال توسعه از اهمیت بالایی برخوردار است (Shamsodini & Sarvar, 2021).

توسعه شهری نیاز به ارتباط مفهومی با محیط خود دارد و باید از نظر محتوا با مکان خود مرتبط باشد و پاسخگوی همه روابط متقابل و پویایی ناشی از بافت معماری، فرهنگی و فضایی بافت آن باشد (Kongsombat, 2012). از این‌رو، نیاز به درک عمیق از یک شهر و ویژگی‌های منحصر به فرد آن هست که به‌عنوان

محرك یا کاتالیزوری برای توسعه شهر عمل کنند (Nematikutenaee & Salami, 2018). این محرك باید یک دیدگاه متوسط ارائه دهد. با این حال، تأثیر آن باید پایدار باشد و ساختار شهری موجود را یکپارچه کند که در ادبیات شهری از آن به‌عنوان محرك توسعه شهری یاد می‌شود (Kongsombat, 2012). کاتالیزور شهری یک استراتژی توسعه جدید است که به‌عنوان ابزاری در استراتژی‌های توسعه شهری (بازآفرینی شهری، احیای شهری و بازآفرینی شهری) مورد استفاده قرار می‌گیرد (Francin, 2015). این ابزاری است که سرعت دستیابی به اهدافی مانند سرمایه‌گذاری، طراحی، سیاست‌گذاری و غیره را تسریع می‌کند. این محرك در واقع یک استراتژی جایگزین است که به استفاده کمتر از سرمایه‌گذاری، انرژی، ساخت‌وساز و فرایندها کمک می‌کند و همچنین از رویکردهای همکاری و مشارکتی برای دستیابی به اهداف تعریف شده توسط بافت شهری (محیط‌های شهری) استفاده می‌کند (Rezaei, 2019). علاوه بر این، عوامل خارجی بر روند و نتایج آن تأثیر می‌گذارند (Bohannon, 2004).

پروژه‌های محرك توسعه شهری به‌خوبی در محل خود قرار می‌گیرند و ریشه در فرهنگی، اجتماعی، فیزیکی و فضای محل دارند (Sarvar, 2020) و وضعیت فیزیکی بافت شهری اطراف آنها را بهبود می‌بخشد و تغییر مثبتی در محیط فیزیکی، اقتصادی، اجتماعی آنها ایجاد می‌کند. از آنجاکه این پروژه‌ها محدود هستند، به بافت محیط شهری آسیب نمی‌رساند بلکه کیفیت و ویژگی آن را از طریق بازسازی، احیای مجدد یا بازسازی بهبود می‌بخشد (Catalyst, 2013).

نیاز شدید به ساخت و توسعه تأسیسات زیربنایی از طرفی و کمبود منابع مالی از سوی دیگر نیاز به بهره‌گیری از رویکردهای جدید در تحقق این اهداف توسعه شهری را ایجاد کرده است. رویکرد شراکت عمومی و خصوصی از جمله این رویکردها می‌باشد که در اغلب مناطق کلانشهر در دهه‌های اخیر تجربیات بسیار موفق داشته است.

همکاری بین بخش دولتی و خصوصی تنها امکان توسعه زیرساخت‌ها و ارائه خدمات عمومی مرتبط با آن نیست. این باید به‌عنوان یکی از گزینه‌های بسیار مهم برای مدیریت پروژه‌های زیربنایی عمومی درک شود. شکل‌گیری این نوع همکاری عمدتاً توسط زیرساخت‌های ناکافی و کمبود منابع مالی برای ارائه خدمات موردنیاز باکیفیت تعیین می‌شود. در شرایط افزایش رقابت، منابع عمومی محدود برای اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری و امکان دستیابی به سازش منطقی بین عدالت و کارایی ایجاد می‌کند که شهرداری‌ها باید سیاست‌های خود را

توسعه شهری تهران هنوز ابعاد و ظرفیت‌های آن شناخته نشده و یا کمتر موردتوجه قرار گرفته است، نبود هیچ منبع معتبر و مستند که تجربیات سایر کلان‌شهرهای جهانی و یا حتی تجربیات کلانشهر تهران را به تصویر بکشد خود گواهی بر خلأهای موجود در این زمینه می‌باشد. بنابراین هدف این پژوهش تحلیل عوامل اثرگذار بر پیاده‌سازی الگوی شراکت عمومی - خصوصی در منطقه کلانشهری تهران است. سؤال اصلی این است که با کدامین راهکارها و برنامه‌ها می‌توان نسبت به شناسایی و تبیین ابعاد اثرگذار الگوی مشارکت عمومی - خصوصی نزد مدیران شهری تهران اقدام کرد.

پیشینه و مبانی نظری تحقیق:

کمیود منابع مالی و نیاز شدید به ساخت و توسعه تأسیسات زیربنایی در کنار تمرکز حجم وسیعی از ظرفیت‌های سرمایه‌ای، مالی و مدیریتی در مناطق کلان شهری، دولت‌ها و مدیریت‌های شهری را نیازمند جذب منابع مالی و ظرفیت‌های مدیریتی و کارشناسی بخش خصوصی در ساخت پروژه‌های زیربنایی، بهره‌برداری از مراکز خدماتی و تفریحی و ارائه خدمت کرده است. شهرداری تهران نیز از یک دهه پیش به‌منظور رفع نارسایی‌های موجود در زیرساخت‌های شهری، تجهیز منابع مالی، دستیابی به منابع پایدار درآمدی، پاسخگویی به نیازهای شهروندان، جذب مشارکت مردم در مدیریت فرایند پروژه‌ها و ارتقای ارزش‌های کیفی زندگی در شهر تهران در فضای رقابتی بین‌المللی، سازوکارهای نسبتاً وسیعی را به‌منظور گسترش الگوی مشارکت عمومی - خصوصی در پیش گرفته است که راه‌اندازی "سازمان سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی"، خصوصی‌سازی خدمات، تهیه و تصویب طرح جامع درآمدهای پایدار، اصلاح سیستم مالی و حسابداری و تعریف زمینه‌های روشن به‌منظور حضور بخش خصوصی بخشی از این اقدامات می‌باشد.

مشارکت عمومی - خصوصی در سطح جهان دارای نیم‌قرن تجربه می‌باشد که در دو دهه اخیر ابعاد بسیار گسترده‌ای پیدا کرده است و اثرات آنها می‌تواند در توسعه ملی، منطقه‌ای و شهری بسیاری از کشورها به‌ویژه اقتصادهای نوظهور مشاهده کرد. وجود مؤسسات جهانی، امکان دسترسی به تجربیات و روش‌های سایر مناطق شهری در پیاده‌سازی این الگو و بالاخره سایت‌ها و ادبیات نظری و اصول اجرایی موجود زمینه بسیار مساعدی را برای امکان‌پذیری توسعه این الگو در شهرداری تهران فراهم می‌سازد که در ادامه به معرفی برخی از آن‌ها می‌پردازیم:

به رویکردهای جدید برای توسعه زیرساخت‌ها هدایت کنند. همکاری بین بخش دولتی و خصوصی در این مرحله گزینه مهم اهمیت است که چشم‌اندازهایی را برای قدرت محلی و سرمایه‌گذاران خصوصی باز می‌کند. شکل‌گیری این نوع همکاری بیشتر از همه به دلیل زیرساخت‌های ناکافی و مشکلات اقتصادی شهرداری‌ها برای ارائه خدمات موردنیاز باکیفیت تعیین می‌شود (Chen, Hubbard, & Liao, 2013). مشارکت دولتی و خصوصی یک رابطه قراردادی طولانی‌مدت بین افراد از بخش دولتی و خصوصی برای ایجاد پروژه‌های زیربنایی و ارائه خدمات مربوط به آنها است (Dobson & Chakraborty, 2020). این نشان‌دهنده استفاده از مدل‌ها و طرح‌های تعامل بین دولت و مؤسسات شهرداری از یک سو و شرکت‌های بخش خصوصی از سوی دیگر است که برای مدیریت بهتر زیرساخت‌های عمومی و رسانه‌های شهری و ارائه خدمات عمومی مربوطه تعیین شده است. مشخصه این مشارکت‌ها این است که طرف‌های شرکت‌کننده در آنها سرمایه‌گذاری و ریسک، مسئولیت و پاداش را تقسیم می‌کنند. تعیین این مشارکت‌ها متفاوت است، اما به‌طور کلی شامل تأمین مالی، طراحی، ساخت، مدیریت و نگهداری پروژه‌های زیربنایی است (Hannon, 2020).

مشارکت دولتی و خصوصی باهدف اجرای پروژه‌ها، ارائه خدمات یا تحقق فعالیت‌هایی که به طور سنتی توسط بخش دولتی ارائه می‌شود، باهدف دستیابی به کیفیت بهتر خدمات ارائه شده، ایجاد می‌شود. این نوع همکاری ممکن است به‌عنوان مکانیزمی انعطاف‌پذیر برای اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت تلقی شود (Strasser, Stauber, Shrivastava, Riley, & O'Quin, 2021).

بررسی‌های به‌عمل‌آمده نشان می‌دهد که با توجه به روند رشد جمعیت در تهران و نیز محدودیت‌های پیشرو از رهگذر رشد سطح مطالبات عمومی در کنار ضرورت تقویت و استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی و اجتماعی بخش خصوصی، رویکرد و کشف راهبردهای جدید ارتقا بخش ظرفیت‌های توسعه‌ای این کلانشهر یک مسئله بسیار جدی است که نمی‌توان به اعتبار روش‌های گذشته به رشد شاخص‌های عملکردی و رفاهی شهروندان امیدوار بود و لذا پیگیری و بررسی وضعیت و میزان کاربست روش‌ها و الگوهای نوین یک ضرورت خاص می‌باشد، الگویی همچون مشارکت عمومی - خصوصی با اینکه در برخی از حوزه‌ها به‌ویژه عمرانی از چند سال پیش موردتوجه قرار گرفته است ولی به نظر می‌رسد هنوز ابعاد و زوایای این روش مورد کنکاش کافی قرار نگرفته است و در ذهنیت مدیران پروژه‌های

جدول ۱- نمونه‌هایی از شراکت عمومی - خصوصی

برنامه آب و فاضلاب (WSP) در واقع شراکتی است بین‌المللی به‌منظور کمک به اقشار فقیر و محروم در دسترسی به خدمات بهبودیافته آب و فاضلاب، در این برنامه مطالعات و پژوهش‌های گسترده و فراوانی در مورد تأمین‌کنندگان مستقل خدمات و تأمین‌کنندگان بزرگ مقیاس، با تمرکز بر تأثیرات انواع گوناگون فراهم‌سازی خدمات صورت‌گرفته است.

شراکت‌های عمومی - خصوصی (برای توسعه سازمان ملل متحد) برای محیط شهری که به‌اختصار PPPUE خوانده می‌شود، عهده‌دار پشتیبانی از تکوین و توسعه شراکت‌های نوآورانه در رده محلی است. PPPUE با تمرکز بر کمک و همکاری با شهرهای کوچک و متوسط، به کارکردن با تمامی‌ای سهم‌های بالقوه می‌پردازد. PPPUE دارای سه جزء یا مؤلفه به هم مرتبط برای پشتیبانی از کشورهای در حال توسعه است. «برنامه‌های ملی» به سرپرستی و نظارت اموری چون تکوین خط‌مشی، ظرفیت‌سازی و نیز پروژه‌های راهبر و پیشگام در سطح کشور می‌پردازند؛ و «واحد ویژه واکنش‌های انعطاف‌پذیر» PPPUE فراهم‌کننده کارشناسی‌های تخصصی و پشتیبانی از پروژه‌های مستمر و در دست انجام است که مستلزم مداخله‌های کوتاه‌مدت‌اند؛ و «شبکه آموزش جهانی» PPPUE از ظرفیت‌های شبکه‌ای قدرتمند اینترنت به‌منظور پژوهش در زمینه ابزارهای خط‌مشی شراکت عمومی - خصوصی، مبادله عملکردها و اقدامات بهینه و همچنین موردپژوهی‌ها در سطوح جهانی و منطقه‌ای بهره می‌گیرد، و آموزش‌های لازم برای شراکت عمومی - خصوصی را فراهم می‌سازد.

شراکت عمومی - خصوصی برای محیط شهری^۴

PPLAF واحد ویژه کمک‌های فنی است، باهدف کمک به کشورهای در حال توسعه در بهبود کیفیت تأسیسات زیربنایی‌شان، از طریق مداخله بخش خصوصی. این واحد به انتشار اقدامات بهینه صورت‌گرفته در این زمینه می‌پردازد، و توانایی ایجاد بستر و مسیر کمک و همکاری فنی با حکومت‌ها را در مورد راهبردها و معیارهای تعیین شده برای مداخله بخش خصوصی، در خود دارد. واحد مذکور می‌تواند طیفی از مشاوره‌های کشوری و چندملیتی را، به همراه فعالیت‌های مرتبط گوناگون در بیشتر خدمات شهری، تأمین مالی کند.

واحد مشاوره تأسیسات زیربنایی عمومی - خصوصی^۵ (PPLAF)

این واحد MIIU را حکومت آفریقای جنوبی به‌منظور کمک به شهرداری‌ها در یافتن راه‌حل‌های نوآورانه برای مسائل و معضلات در زمینه تأمین مالی و مدیریت خدمات شهری اساسی همچون تأمین آب، زهکشی فاضلاب، ضایعات، انرژی و حمل‌ونقل، تأسیس کرد. راه‌حل‌های مذکور شامل مداخله گروه‌ها و احزاب جدید در تأمین خدمات در قالب‌های گوناگون ترتیبات و آرایه‌بندی‌های شراکت عمومی - خصوصی است. واحد موسوم به MIIU این کمک و همکاری‌ها را در داخل آفریقای جنوبی تأمین می‌کند.

واحد سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های مربوط به شهرداری^۶

Source: (Bank, 2014; Cairncross, 2004; Chang, Memon, & Imura, 2004)

^۴Water and sanitation program
^۵Public Private Partnership for Urban Environment
^۶Public- Private Infrastructure Advisory Facility
^۷Municipal Infrastructure Investment Unit

مجموعه‌های دولت مرکزی (و یا دولت محلی) با مشارکت یک یا چند شرکت خصوصی، تأمین مالی و ساخت و بهره‌برداری پروژه را بر عهده می‌گیرد و درآمدهای ناشی از راه‌اندازی پروژه هم به نسبت سهم مشارکت هر یک از شرکا بین آن‌ها تقسیم می‌شود (Casady & Peci, 2021).

شراکت عمومی خصوصی در واقع توافق‌نامه بین دولت و بخش‌های خصوصی است که بر اساس آن بخش‌های خصوصی قادرند نسبت به ارائه خدمات عمومی هم‌راستا با اهداف ارائه خدمات دولت و اهداف سودآوری بخش خصوصی عمل کنند. از جمله اهداف دولت در این توافق‌نامه‌ها کارایی و اثربخشی ارائه خدمات مناسب است که در زمینه ارائه خدمات به بحث کمیت و کیفیت توجه ویژه‌ای می‌شود. از طرف دیگر سودآوری بخش خصوصی منجر به بهبود کارایی پروژه و مینیموم کردن تأثیر ریسک بر سودآوری است. چهار استدلال در مساعدت مشارکت عمومی خصوصی وجود دارد که عبارت‌اند از: هم‌افزایی، انتقال،

گسترش بودجه، توسعه ظرفیت Public Private Partnerships: The Worldwide Revolution. گیس وفاندل^۳ (۲۰۱۳)، در مقاله‌ای با عنوان مشارکت عمومی خصوصی مردم چارچوبی برای توسعه زیربنایی در هنگ کنگ، نتیجه می‌گیرند که برنامه استراتژیک پایین به بالای برنامه مشارکتی عمومی خصوصی تأثیر بسزایی در تعدیل خطرات غیر پیش‌بینی‌شده عمران شهر و در ایجاد فرصت‌هایی برای ورود عموم به وجود خواهد آورد و فرموله کردن چنین چارچوب مشارکتی برای پروژه‌های مشارکت عمومی خصوصی کمک شایانی به بدنه دولت نه‌تنها در هنگ کنگ بلکه در تمامی نواحی جهان خواهد داشت (Fandel, Giese, & Mohn, 2012).

آجیمانگ^۴ (۲۰۱۱) در مطالعه خود با عنوان کارایی مشارکت‌های عمومی - خصوصی در پروژه‌های زیرساختی با پیمایش‌های مختلف به بررسی عوامل موفقیت این مشارکت‌ها پرداخته است. این تحقیق بیان می‌دارد که تخصیص ریسک باید به‌عنوان یکی از موضوعات مهم در مشارکت‌های عمومی - خصوصی موردتوجه قرار بگیرد. بخش دیگر تحقیق که به شناسایی و رتبه‌بندی مشکلات و محدودیت‌های این مشارکت‌ها می‌پردازد، دعاوی عمومی و کاربرد صرف پروژه‌های بزرگ در مشارکت‌های عمومی - خصوصی به‌عنوان دو مشکل عمده این مشارکت‌ها ارزیابی شده‌اند (Agyemang, 2011).

در دهه‌های اخیر، رشد سریع شهرنشینی، توسعه و گسترش شهرها معضلات، چالش‌ها و پیچیدگی‌هایی را به وجود آورده است. یکی از پیامدهای این پدیده، تغییر سریع در ساختار فیزیکی و اقتصادی - اجتماعی شهرها است. این تغییر باعث کاهش عزت اجتماعی، بی‌نظمی در سازمان فضایی، انحطاط اقتصادی و ناکارآمدی عملکردی شده است. مدیران شهری تلاش زیادی در رفع این مشکلات و بازسازی تخریب‌ها و تحلیل رفتن بافت‌های شهری انجام داده‌اند (Huang, Ato, & Li, 2022). اساس اتکا به بودجه‌های دولتی و شهرداری‌ها به‌منظور بازسازی و نوسازی بافت‌ها و طرح‌ها و پروژه‌های محرک توسعه شهری به‌هیچ‌وجه جوابگوی احتیاجات وسیع سرمایه‌گذاری در این زمینه را نخواهد داد. از این‌رو در بسیاری از پروژه‌های توسعه شهری شراکت عمومی خصوصی به ابزاری برای تأمین مالی پروژه‌ها تبدیل شده است (Wang & Tiong, 2022).

در شراکت عمومی خصوصی به‌عنوان نظام نوین تأمین مالی، بخش خصوصی به‌جای بخش عمومی از طریق کسب‌وکارهای ساده دارایی موردنیاز را تدارک و نسبت به ارائه خدمات به عموم اقدام و در عوض در قبال کیفیت و میزان خدمات ارائه شده، حق‌الزحمه خود را دریافت می‌کنند (Heibati, 2009). اساس تئوری مفهوم شراکت عمومی خصوصی مربوط به تئوری کارایی ایکس می‌باشد که در سال ۱۹۶۶ توسط لیبرشتین پیشنهاد شد. بر اساس این تئوری مؤسسات و سازمان‌های دولتی تا زمانی موفق هستند که از طریق سیاست‌های رسمی مالی در جهت جلوگیری از ناکامی و حفظ بقاء عمل کنند (Liu & Wilkinson, 2022). عدم کارایی و ناکارآمدی سازمان‌های دولتی به دلیل دخالت‌های غیرعادی و ساختار سازمانی با دیوان‌سالاری بالای سازمان‌های دولتی است. بنابراین شراکت بخش عمومی و خصوصی بایستی منجر به کاهش منابع ایجادکننده عدم کارایی و افزایش قدرت پاسخگویی در مقابل نیروهای بازار گردد و بعلاوه بر توان رقابتی آنها بیفزاید (Branch-Elliman et al., 2022). مشارکت عمومی خصوصی متدولوژی است که برای تدارکات پروژه‌های عمومی به‌خوبی بنا نهاده شده است. با مشارکت دادن تخصص، کارایی، نوآوری، دید تجاری، تسهیم ریسک، تأمین مالی و فوایدی که بخش خصوصی در پروژه‌های عمومی دارد، کیفیت خدمات و تسهیلات عمومی رو به افزایش می‌نهد. مفهوم سرمایه‌گذاری مشارکتی بخش‌های خصوصی و عمومی که اختصاراً به آن PPP گفته می‌شود، به پروژه‌های سرمایه‌گذاری اطلاق می‌گردد که در آن‌ها، یکی از زیر

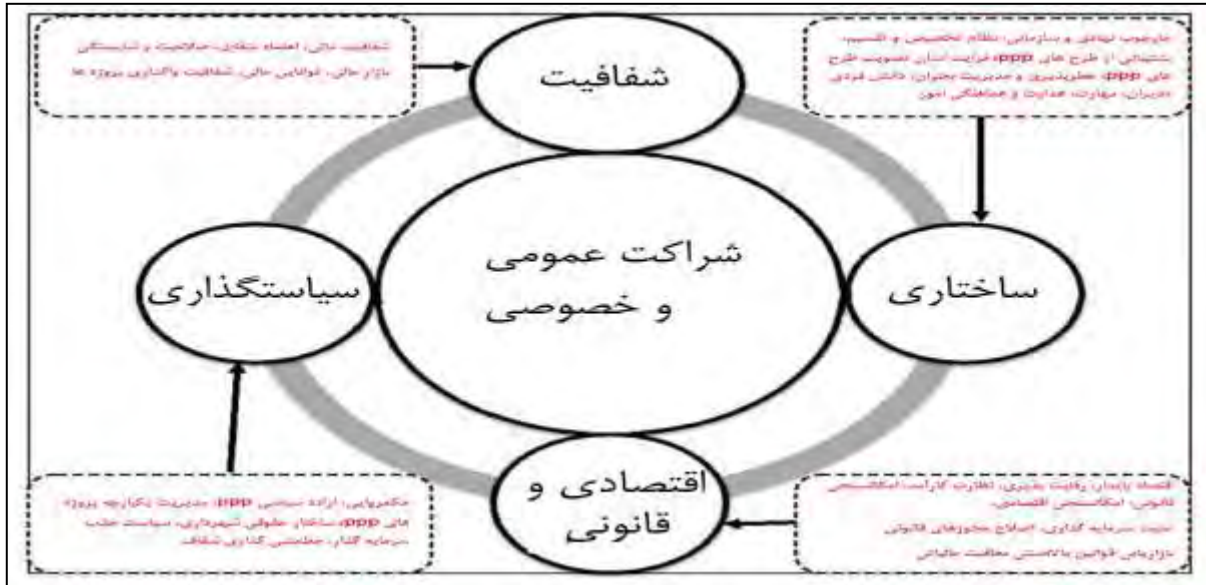
^۳Giese, Fandel

^۴Agyemang

جدول ۲- سازوکار اثرگذار محیط کلان بر وضعیت سیستم مشارکت عمومی - خصوصی در مناطق کلانشهری

مؤلفه	عناصر اصلی	با زمینه و ساختار حمایتی	بدون زمینه و ساختار حمایتی
ثبات سیاسی و اقتصادی	<ul style="list-style-type: none"> خط‌مشی‌های اقتصاد کلان ثبات سیاسی رویه‌های اقتصادی روابط خارجی جذب سرمایه‌ها اعتماد آفرینی 	<ul style="list-style-type: none"> اعتماد می‌آفریند سرمایه‌گذاران تمایل به سرمایه‌گذاری دارند روندهای تشویقی هستند ثبات اقتصادی امنیت سرمایه‌گذاری 	<ul style="list-style-type: none"> به اعتماد آسیب می‌رساند سرمایه‌گذاران تمایلی به سرمایه‌گذاری ندارند، نمی‌خواهند دست به قراردادهای بلندمدت بزنند. موجب دگرگون شدن چیزهای مثبت همچون تمایل سیاسی، خط‌مشی‌ها و چارچوب‌های نظارتی می‌شود.
	<ul style="list-style-type: none"> هواداران رویکردهای شراکت بخش خصوصی وسایل تخصصی (همچون مرکز BOT در فیلیپین و MIIU در افریقای جنوبی) تعهد خط‌مشی 	<ul style="list-style-type: none"> شراکت بخش خصوصی می‌تواند در سطح و رده شهری [شهرداری] به پیش رود. فراخوان حمایت در شهرداری و اجتماع محلی مشروعیت یافتن گزینه‌های تغییر و تحول 	<ul style="list-style-type: none"> دشوار بتوان علاقه‌ای از سوی سرمایه‌گذاران آفرید. مقامات ذی‌صلاح رسمی می‌توانند شراکت بخش خصوصی را عقیم بگذارند و اجتماع محلی نیز مانع آن شود. تغییر و تحول مسدود می‌شود.
چارچوب نظارتی	<ul style="list-style-type: none"> نقش بخش‌های عمومی و خصوصی را مشخص می‌سازد. قیمت، کیفیت و ورود [به بازار] را کنترل می‌کند یا سمت‌وسو می‌دهد. حقوق مصرف‌کنندگان را مشخص می‌کند. سطوح تمرکززدایی را تعیین می‌کند. 	<ul style="list-style-type: none"> قطعیت را افزایش می‌دهد روشن می‌سازد که چه کسی چه می‌کند و چگونه، و نیز انگیزه‌هایی را برای کنشگران مختلف به وجود می‌آورد. اعتماد سرمایه‌گذاران بالقوه را بالا می‌برد. موجب کاهش ریسک و هزینه می‌شود. از مصرف‌کنندگان محافظت می‌کند. تهیه و تدارک منصفانه را هدایت می‌کند و موجب تسهیل ورود شرکت‌کنندگان به بازار می‌شود 	<ul style="list-style-type: none"> قراردادها می‌توانند برخی از جنبه‌های مورد نیاز سرمایه‌گذاران را پوشش دهند، لیکن با اعتماد و اطمینان هر چه کمتر. شهرداری‌ها اغلب در خلأ به پیش می‌روند تأخیرهای گوناگون در تهیه و تدارک کیفیت و قیمت، پیش‌بینی‌ناپذیر می‌شوند. کم‌فروشی گران‌فروشی رانت آسیب به پروژه و خدمت
	<ul style="list-style-type: none"> اهداف و اولویت‌های کلی را مشخص می‌سازد (همچون توسعه زیرساخت‌ها، توسعه به نفع اقشار فقیر، حفاظت زیست‌محیطی) رویکردهای نهادی را برجسته می‌سازد و بر آنها تاکید می‌کند. 	<ul style="list-style-type: none"> رویکرد شراکتی را مشروعیت می‌بخشد. شهرداری‌ها اعتماد بیشتری به قانون پیدا می‌کند. موجب وضوح اولویت‌ها و تعهدات منابع دولت می‌شود. بر اهداف خاص و معین همچون رویکرد هواداری از اقشار فقیر تاکید می‌کند. 	<ul style="list-style-type: none"> شهرداری‌ها می‌توانند تحول را به پیش برند. شهرداری‌ها می‌توانند خط‌مشی را هم سو با اهدافشان تفسیر کنند. محیط تعارض گونه خط‌مشی می‌تواند مانع اهداف مربوط به شهرداری شود سردرگمی روابط ناسالم کاری
چارچوب اداری	<ul style="list-style-type: none"> خودمختاری شهرداری‌ها را شکل می‌دهد. می‌تواند ضمانت‌ها را برقرار سازد. بر سطوح مهارتی در شهرداری تأثیر می‌گذارد. می‌تواند پشتیبان کوشش‌های شهرداری شود. 	<ul style="list-style-type: none"> تغییر و تحول را تسهیل می‌کند. موانع ممکن برای اجرای کارآمد را از میان بر می‌دارد. تسریع در روابط کاری تدقیق مفاد قراردادها هدایت و هماهنگی امور 	<ul style="list-style-type: none"> می‌توانند مانع تغییر و تحول شود (فرایندها و روندها را به تأخیر اندازد) رهبران شهری (وابسته به شهرداری) ممکن است از موانع شانه خالی کنند. آن دسته از رهبران شهری (وابسته به شهرداری) که ارتباطات و پیوندهای مناسبی دارند، توان تسهیل تحول را خواهند داشت.

(Source: Ameyaw & Chan, 2013; Bovaird, 2010; Cheng, Ke, Lin, Yang, & Cai, 2016; Li & Wang, 2018; Wanlin & Xu, 2021; Weisheng, Liu, Hongdi, & Zhongbing, 2013)

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق (Source: Authors)

قلمرو جغرافیایی تحقیق:

برنامه‌های سازمان‌های مرتبط قرار گیرد تا به این طریق علاوه بر مدرنیزه کردن شهر راه را برای ورود نو کارآفرینان به عرصه‌های کسب‌وکار در محیط‌های شهری تسهیل گردد.

مواد و روش تحقیق:

این پژوهش از نظر روش و ماهیت توصیفی - تحلیلی بوده و از حیث هدف پژوهش در دسته پژوهش‌های کاربردی قرار دارد. در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای و پیمایشی استفاده شده است. در این مرحله، داده‌های موردنیاز با استفاده از تکنیک پرسشنامه، از جامعه آماری منتخب جمع‌آوری شده، پس از دسته‌بندی و استخراج، با استفاده از روش‌های معمول آماری، مورد سنجش و تحلیل دقیق علمی قرار گرفتند. پس از بررسی عوامل اثرگذار بر الگوی مشارکت عمومی و خصوصی از طریق برداشت داده‌های میدانی (پرسشنامه و مصاحبه)، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. جامعه آماری این تحقیق، ۱۰۰ نفر از مدیران سازمان‌ها و بخش خصوصی در شهرداری تهران هستند. در این تحقیق برای انتخاب نمونه‌های حاضر از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است. در این روش به طور تصادفی افراد مورد مطالعه انتخاب شده و همه دارای یک شانس برای انتخاب شدن هستند. این پژوهش به دنبال تحلیل عوامل اثرگذار بر پیاده‌سازی الگوی شراکت عمومی - خصوصی در کلانشهر تهران است. همچنین روابط بین متغیرها، تجزیه و تحلیل‌ها در نرم‌افزار SPSS انجام گرفت. برای تعیین روایی پرسشنامه تحقیق، با چند تن از اساتید، صاحب‌نظران و کارشناسان مشورت

تهران شهری است که به دلیل جمعیت زیاد و وجود مهارت‌ها و تخصص‌های گوناگون انجام هر نوع سرمایه‌گذاری در آن می‌تواند مطلوب و سودآور باشد تهران ظرفیت‌های فراوانی برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اعم از خدماتی، عمرانی و بازرگانی و گردشگری داراست چرا که فرهنگ کار در پایتخت بالا بوده و سال‌ها بسترسازی فرهنگی در این زمینه انجام شده است اما متأسفانه اطلاع‌رسانی مفید و مؤثری در زمینه معرفی ظرفیت‌های موجود از سوی بخش‌های مرتبط صورت نگرفته است شهرداری می‌تواند با انجام مطالعات لازم ظرفیت‌های موجود را شناسایی کرده و بسته‌های سرمایه‌گذاری متفاوتی را به سرمایه‌گذاران و کارفرمایان اعلام نماید. تا آنان بسته به توانایی مالی خود امکان حضور در طرح‌های اعلام شده را داشته باشند. شهر تهران به دلیل داشتن جاذبه‌های فراوان و ظرفیت مناسب خود به‌تنهایی نقش بالایی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی برای حضور در طرح‌های بزرگ را دارا است اما در بخش شهری تنها نباید این نگاه را داشته باشیم که سرمایه‌گذاران بزرگ وارد عرصه شوند بلکه مناطق ۲۲ گانه شهرداری‌ها در تهران و همچنین شوراهای نیز در ارائه طرح‌های کسب‌وکارهای کوچک و کم‌هزینه‌تر باهدف تشویق جوانان به کارآفرینی و توجه به مسائل شهری می‌توانند بسیار مفید و مؤثر باشند. برنامه‌ریزی در راستای ارائه طرح‌های مناسب باهدف ایجاد اشتغال و کارآفرینی برای جوانان بخصوص پروژه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات IT در بخش شهری می‌تواند در صدر

به‌عمل آمده و نظرات انتقاد و پیشنهادهای اصلاحی آنان در پرسشنامه اعمال گردید.

جدول ۳- مؤلفه‌ها و متغیرهای الگوی شراکت عمومی - خصوصی

مؤلفه	نماد	شاخص	مؤلفه	نماد	شاخص
روند شفافیت	X۱	شفافیت مالی	X۱۷		حکمروایی
	X۲	اعتماد متقابل	X۱۸		اراده سیاسی PPP
	X۳	صلاحیت و شایستگی	X۱۹		مدیریت یکپارچه پروژه‌های PPP
	X۴	بازار مالی	X۲۰	سیاستگذاری	ساختار حقوقی شهرداری
	X۵	توانایی مالی	X۲۱		سیاست جذب سرمایه‌گذار
	X۶	شفافیت واگذاری پروژه‌ها	X۲۲		خط‌مشی‌گذاری شفاف
	X۷	اقتصاد پایدار	X۲۳		چارچوب نهادی و سازمانی
	X۸	رقابت‌پذیری	X۲۴		نظام تخصیص و تقسیم
	X۹	نظارت کارآمد	X۲۵		پشتیبانی از طرح‌های PPP
	X۱۰	امکان‌سنجی قانونی	X۲۶		فرایند آسان تصویب طرح‌های PPP
اقتصاد و قانون	X۱۱	امکان‌سنجی اقتصادی	X۲۷		خطرپذیری و مدیریت بحران
	X۱۲	امنیت سرمایه‌گذاری	X۲۸	ساختاری	دانش فردی مدیران
	X۱۳	اصلاح مجوزهای قانونی	X۲۹		مهارت
	X۱۴	بازاریابی	X۳۰		هدایت و هماهنگی امور
	X۱۵	قوانین بالادستی			
	X۱۶	معافیت مالیاتی			

(Source: Author Studies, 2021)

مورد مطالعه توسط آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف یک نمونه‌ای بررسی شد. فرض نرمال برای متغیرها برقرار بود. برای بررسی فرضیات به دلیل نرمال بودن متغیرهای مورد مطالعه از همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره استفاده شد.

بحث و ارائه یافته‌ها:

در قسمت توصیف داده‌ها به توصیف متغیرهای پژوهش توسط توزیع فراوانی و آمارهای توصیفی پرداخته شد. در قسمت تحلیل داده‌ها به بررسی فرضیه‌های تحقیق پرداخته شد. قبل از آزمون فرضیه‌ها، نرمال بودن (توزیع طبیعی داشتن) متغیرهای

جدول ۴- آمارهای توصیفی مؤلفه‌های تحقیق

مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف معیار
شفافیت	۱۰۰	۳/۷۶	۰/۸۴۸
اقتصادی و قانونی	۱۰۰	۳/۴۶۴	۰/۷۳۹
ساختاری	۱۰۰	۳/۵۸۸	۰/۷
سیاستگذاری	۱۰۰	۳/۲۶۶	۰/۷۱۱

(Source: Author Studies, 2021)

یعنی نرمال بودن داده‌ها رد نمی‌شود، بنابراین می‌توان گفت که متغیرهای اصلی تحقیق دارای توزیع نرمال هستند و می‌توان جهت آزمون فرضیه‌ها از آزمون پیرسون استفاده کرد.

بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

نتایج آزمون نرمال بودن متغیرها بر اساس آزمون کلموگوروف اسمیرنوف نشان می‌دهد که معنی‌داری متغیرهای اصلی تحقیق از سطح معنی‌داری $\alpha=0/05$ بالاتر است، لذا در این سطح فرض H_0

جدول ۵- آزمون بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

شراکت عمومی - خصوصی	
آماره کلموگروف اسمیرنوف	۰/۶۷۶
معنی‌داری	۰/۷۶۲
تعداد	۱۰۰
فرض نرمال	فرض نرمال برقرار است

(Source: Author Studies, 2021)

در ادامه یافته‌های حاصل از متغیرهای تحقیق را داریم که ۳۰ متغیر در مشارکت خصوصی و عمومی ارزیابی می‌گردد که شفافیت واگذاری پروژه‌ها بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۶- یافته‌های حاصل از متغیرهای مشارکت‌پذیری عمومی و خصوصی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	میانگین خطای استاندارد
شفافیت مالی	۲/۰۸	۰/۸	۰/۰۸
اعتماد متقابل	۳/۶۲	۰/۹۹۳	۰/۰۹۹
صلاحیت و شایستگی	۳/۷	۱/۰۴۹	۰/۱۰۵
بازار مالی	۳/۷۴	۰/۹۰۶	۰/۰۹۱
توانایی مالی	۳/۹۸	۰/۹۳۲	۰/۰۹۳
شفافیت واگذاری پروژه‌ها	۴/۱۱	۰/۸۸۶	۰/۰۸۹
اقتصاد پایدار	۳/۴۹	۱/۱۱۵	۰/۱۱۱
رقابت‌پذیری	۳/۴	۱/۰۱۵	۰/۱۰۲
نظارت کارآمد	۳/۲۷	۱/۰۰۴	۰/۱
امکان‌سنجی قانونی	۳/۳۸	۰/۸۸۵	۰/۰۸۹
امکان‌سنجی اقتصادی	۳/۳۶	۰/۹۹۱	۰/۰۹۹
امنیت سرمایه‌گذاری	۳/۳۴	۰/۹۸۷	۰/۰۹۹
اصلاح مجوزهای قانونی	۳/۶۲	۱/۰۷۱	۰/۱۰۷
بازاریابی	۳/۵۴	۱/۱۲۳	۰/۱۱۲
قوانین بالادستی	۳/۵۱	۱/۱۷۶	۰/۱۱۸
معافیت مالیاتی	۳/۳	۱/۱۲۴	۰/۱۱۲
حکمرانی	۳/۷۳	۰/۹۳	۰/۰۹۳
اراده سیاسی PPP	۳/۷۸	۰/۹۰۵	۰/۰۹۱
مدیریت یکپارچه پروژه‌های PPP	۳/۸۱	۰/۹۸۲	۰/۰۹۸
ساختار حقوقی شهرداری	۳/۷	۱	۰/۱
سیاست جذب سرمایه‌گذار	۳/۴۱	۱/۲۴۸	۰/۱۲۵
خط‌مشی‌گذاری شفاف	۳/۴۳	۱/۱۲۱	۰/۱۱۲
چارچوب نهادی و سازمانی	۳/۶۵	۱/۰۶۷	۰/۱۰۷
نظام تخصیص و تقسیم	۳/۴۸	۱/۰۳	۰/۱۰۳
پشتیبانی از طرح‌های PPP	۳/۶۸	۰/۹۴۲	۰/۰۹۴
فرایند آسان تصویب طرح‌های PPP	۳/۹۱	۰/۸۵۴	۰/۰۸۵
خطرپذیری و مدیریت بحران	۳/۶۲	۰/۹۹۳	۰/۰۹۹
دانش فردی مدیران	۳/۷	۱/۰۴۹	۰/۱۰۵
مهارت	۳/۷	۰/۹۶۹	۰/۰۹۷
هدایت و هماهنگی امور	۳/۹۸	۰/۹۳۲	۰/۰۹۳

(Source: Author Studies, 2021)

آزمون رگرسیون

در تحلیل رگرسیون با دو نوع متغیر مستقل و وابسته سروکار داریم. متغیر مستقل به‌عنوان متغیر پیشگو و متغیر وابسته به‌عنوان متغیر پاسخ می‌باشد. برای تعیین متغیرهای اثرگذار بر پیاده‌سازی الگوی شراکت عمومی - خصوصی، از تحلیل رگرسیون چندگانه (مدل Enter) استفاده شده است. شراکت عمومی - خصوصی به‌عنوان متغیر وابسته و معیارهای

۴ گانه تحقیق (شفافیت، اقتصادی و قانونی، ساختاری و سیاستگذاری) هم به‌عنوان متغیرهای مستقل یا پیش‌بینی‌کننده استفاده شده‌اند. آزمون رگرسیون نشان می‌دهد که حدود ۷۷,۷ درصد واریانس شراکت عمومی - خصوصی را معیارهای چهارگانه تحقیق تبیین می‌کنند و ۲۲,۳ درصد مربوط به معیارها یا متغیرهای دیگر می‌باشد. ابتدا خلاصه‌ای از نمای کلی مدل در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷- نمای کلی مدل رگرسیون خطی

رگرسیون	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	سطح خطای معیار تعیین
مدل اینتر	۰/۸۸۱	۰/۷۷۷	۰/۷۶۵	۰/۳۳۹

(Source: Author Studies, 2021)

همان‌طور که از جدول ۷ استنباط می‌شود، همبستگی بین متغیرها ۸۸,۱ درصد است و اینکه ضریب تعیین نشان می‌دهد که ۷۷,۷ درصد تغییرات متغیر وابسته (شراکت عمومی - خصوصی)

جدول ۸ تحلیل رگرسیون (ANOVA) به‌منظور قطعیت وجود رابطه خطی بین متغیر وابسته و متغیرهای مستقل

توضیحات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره f	سطح معناداری
بین گروهی	۳۷/۶۲۶	۶	۷/۵۲۵		
درون گروهی	۱۰/۸۱۸	۹۳		۶۵/۳۹	۰/۰۰۰
کل	۴۸/۴۴۴	۹۹	۰/۱۱۵		

(Source: Author Studies, 2021)

برای بررسی آثار معیارهای تحقیق بر ارزیابی شراکت عمومی - خصوصی با استفاده از رگرسیون چندگانه ابتدا به‌منظور بررسی معنادار بودن رگرسیون، از تحلیل واریانس رگرسیون (ANOVA) به‌منظور قطعیت وجود رابطه خطی بین متغیر وابسته و متغیرهای مستقل استفاده شد و نتایج آن نشان داد که

جدول ۹- معیارهای وارد شده به معادله رگرسیون برای تبیین شراکت عمومی - خصوصی

معیار	ضریب B	ارزش Beta	رتبه اثرگذاری معیارها	آماره T	سطح معناداری
(Constant)	۰/۲۰۲	-	-	۱/۰۳۱	۰/۳۰۵
شفافیت	۰/۱۲۷	۰/۱۵۴	۳	۰/۸۸۱	۰/۳۸
اقتصادی و قانونی	۰/۰۷۵	۰/۰۸	۵	۰/۷۴	۰/۴۶۱
ساختاری	۰/۰۸۴	۰/۰۶۶	۶	۰/۴۲۱	۰/۰۴۸
سیاستگذاری	۰/۳۵۷	۰/۳۶۳	۲	۱/۶۲۳	۰/۱۰۸

(Source: Author Studies, 2021)

در مورد اهمیت و نقش متغیرهای مستقل در پیش‌گویی معادله رگرسیون باید از مقادیر Beta استفاده کرد. بزرگ بودن مقدار Beta نشان‌دهنده اهمیت نسبی و نقش آن در پیش‌گویی متغیر وابسته است؛ بنابراین از جدول ۹ می‌توان استنباط کرد که معیار سیاستگذاری، به‌مراتب سهم بیشتری در مقایسه با سایر معیارها

در پیش‌گویی متغیر وابسته دارند، بگونه‌ای که یک واحد تغییر در انحراف معیار سیاستگذاری، باعث می‌شود تا انحراف معیار متغیر شراکت عمومی - خصوصی به‌اندازه ۳۶,۳ درصد تغییر کند.

معادلات ساختاری

در این قسمت از پژوهش از روش حداقل مربعات جزئی (PLS) استفاده شده است که در ادامه به شرح آن می‌پردازیم. الف) آزمون پایایی و روایی مدل‌های اندازه‌گیری: در روش حداقل مربعات جزئی (PLS) باید پایایی متغیرها محاسبه شود. ضریب سنتی برای بررسی پایایی متغیرها ضریب آلفای کرونباخ است. اما چون این ضریب کمی سختگیرانه است در تحقیقاتی

که از معادلات ساختاری مبتنی بر واریانس استفاده می‌کنند، می‌توان از ضریب ترکیبی نیز استفاده نمود. تفاوتی ندارد که از کدام ضریب استفاده می‌شود در هر صورت مقدار قابل قبول برای این دو ضریب حداقل ۰/۷ است. در این تحقیق هر دو ضریب آلفای کرونباخ و ضریب ترکیبی برای بررسی پایایی متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است (جدول شماره ۱۰).

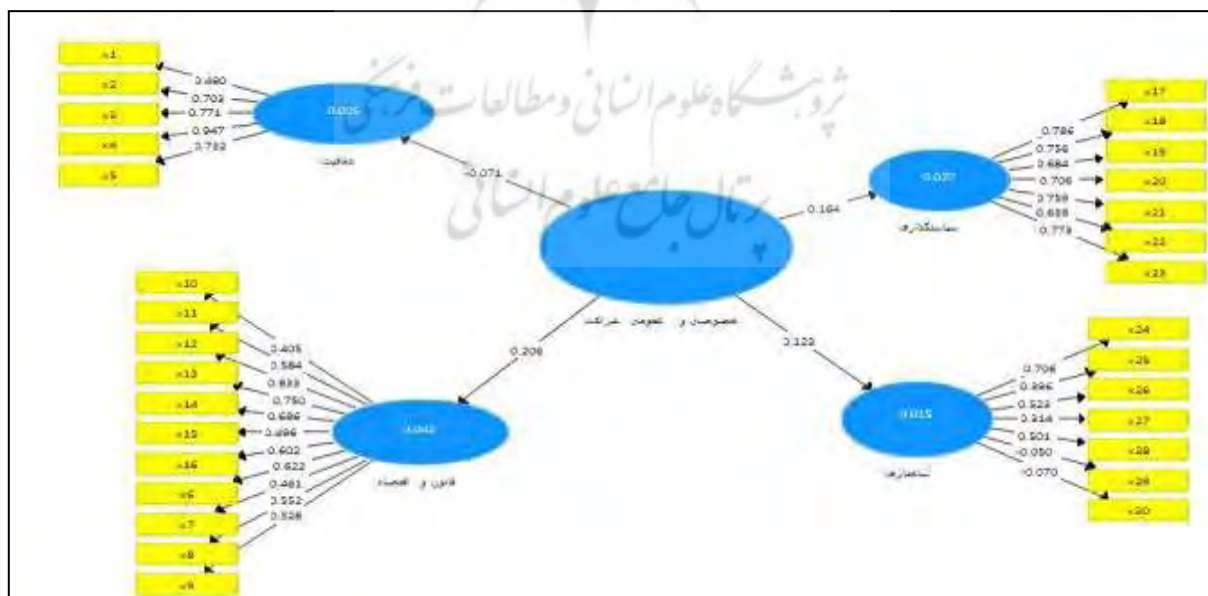
جدول ۱۰- خروجی الگوریتم PLS در آزمون پایایی مدل‌های اندازه‌گیری

مؤلفه‌ها	ضریب ترکیبی	آلفای کرونباخ
شفافیت	۰/۶۷۳	۰/۴۳۶
اقتصادی و قانونی	۰/۹۲۸	۰/۸۹۶
ساختاری	۰/۹۱۲	۰/۸۹
سیاستگذاری	۰/۷۸۶	۰/۵۹۵

(Source: Author Studies, 2021)

مورد بررسی قرار می‌گیرد (اثرگذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته). برای محاسبه ضرایب استاندارد مسیر بین متغیرها باید از الگوریتم پیل‌اس استفاده نمود. ضرایب استاندارد شده بین متغیر مستقل و وابسته نشان می‌دهد که متغیر مستقل این میزان درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کند. شکل شماره ۲ ضرایب استاندارد شده مسیرهای مربوط به هر یک از فرضیه‌ها را نشان می‌دهد.

ب) آزمون مدل ساختاری: مدل ساختاری مدلی است که در آن روابط بین متغیرهای مکنون و وابسته مورد توجه قرار می‌گیرد. یک مدل معادلات ساختاری از چندین مدل اندازه‌گیری و فقط یک مدل ساختاری تشکیل می‌شود؛ معیارهای زیر را بررسی می‌کنیم: شاخص ضریب تعیین (R^2) متغیرهای مکنون درون‌زا؛ ضرایب مسیر (بتا) و معناداری آن؛ در این بخش از پژوهش به بررسی ضرایب استاندارد شده مسیرهای مربوط به فرضیه‌ها

شکل ۲- اثرگذاری متغیرهای مستقل بر روی متغیرهای وابسته (ضرایب استاندارد شده)

(Source: Author Studies, 2021)

مقدار آماره در مدل پژوهش برای متغیرها نشان می‌دهد از بین ۴ متغیری که اثرگذاری آنها بر متغیر PPP مورد بررسی قرار گرفته، متغیر نظارت کمترین مقدار آماره را به خود اختصاص داده است و چون کمتر از مقدار آماره استاندارد ۱/۹۶ هستند، لذا اثرگذاری این متغیر آخری معنی‌دار نیست. اما مابقی متغیرها معنی‌دار هستند و بیشترین مقدار آماره را به خود اختصاص داده‌اند. در جدول شماره (۱۱) آنچه که مهم است مقدار آماره متغیرها و در واقع مقدار آماره اثرگذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته است. روابطی که در آن مقدار آماره به‌دست‌آمده، بزرگ‌تر از ۱/۹۶ باشد، تأیید می‌شوند و روابطی که مقدار آماره آن‌ها کمتر از ۱/۹۶ باشد مورد تأیید واقع نمی‌شوند.

جدول ۱۱- آزمون مدل ساختاری (ضرایب مسیر میانگین، انحراف معیار، مقادیر تی)

مؤلفه‌ها	نمونه اصلی	میانگین نمونه	انحراف معیار	آماره تی	معناداری
PPP - اقتصاد قانونی	۰/۶۵	۰/۶۵۳	۰/۰۶۴	۱۰/۱۴۹	۰/۰۰۰
PPP - شفافیت	۰/۸۴۶	۰/۸۴۵	۰/۰۲۸	۳۰/۲۹۳	۰/۰۰۰
PPP - سیاستگذاری	۰/۹۲۹	۰/۹۲۹	۰/۰۱۲	۷۷/۰۶۱	۰/۰۰۰
PPP - ساختاری	۰/۷۲۳	۰/۷۲۹	۰/۰۵۶	۱۲/۸۵۴	۰/۰۰۰

(Source: Author Studies, 2021)

می‌سنجد. با توجه خروجی الگوریتم PLS که در جدول شماره (۱۲) ارائه شده است و مقادیر مثبتی را نشان می‌دهند، می‌توان گفت که مقادیر محاسبه‌شده در حد بالایی قابل قبول هستند. در نتیجه مدل اندازه‌گیری از کیفیت خوبی برخوردار بوده و مدل توانایی پیش‌بینی را داراست.

شکل شماره ۲ نشان می‌دهد که چهار مؤلفه شفافیت، اقتصادی و قانونی، ساختاری و سیاستگذاری، را ۸۳ درصد تبیین می‌کنند که در بین مؤلفه‌های پژوهش بیشترین تأثیرگذاری عبارت از سیاستگذاری، ساختاری، شفافیت، قانونی و اقتصادی به ترتیب بارزش ۰/۹۲۹، ۰/۸۸۲، ۰/۷۷۱، ۰/۷۲۳ هستند.

همچنین جهت بررسی معنی‌داری روابط بین متغیرها یعنی معنی‌دار بودن اثرگذاری متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته از مقدار آماره به‌دست‌آمده از خروجی مدل استفاده می‌شود. به‌گونه‌ای که مقدار آماره بزرگ‌تر از ۱/۹۶ برای معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد و مقدار آماره بزرگ‌تر از ۲/۵۸ برای معنی‌داری در سطح ۹۹ درصد اطمینان مورد قبول است.

ج) آزمون کیفیت مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری: یکی دیگر از آزمون‌های ارزیابی مدل اندازه‌گیری انعکاسی، آزمون بررسی کیفیت آن است که اعتبار اشتراک استفاده می‌شود. چنانچه مقدار ۱-SSE/SSO مثبت باشد، کیفیت ابزار اندازه‌گیری مناسب است. این شاخص درواقع توانایی مدل مسیر را در پیش‌بینی متغیرهای مشاهده‌پذیر از طریق متغیر پنهان متناظرشان

جدول ۱۲ خروجی آزمون کیفیت مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری

مؤلفه	۱-SSE/SSO
شفافیت	۰/۱۶۲
اقتصادی و قانونی	۰/۵۳۸
ساختاری	۰/۴۱۸
سیاستگذاری	۰/۲۷۳

(Source: Author Studies, 2021)

فضای رقابتی مناسب هستند، موجب گردید تا راهکاری نوین در قالب مشارکت عمومی - خصوصی جهت برون‌رفت از این شرایط را پیشروی حکمرانان و مدیران قرار گرفته و در روند اجرای پروژه‌ها، توسعه اقتصادی، اجتماعی و... تسریع حاصل گردد. از منظر و دیدگاه متخصصین امر، ایجاد ثبات شرایط و امنیت سرمایه‌گذاری و شفافیت نظام واگذاری پروژه‌ها دارایی بیشترین اهمیت در پیاده‌سازی الگوی مشارکت عمومی - خصوصی هستند. همچنین موارد مربوط به ساماندهی مدیریت پروژه‌های شهری از جوانب مختلف (ایجاد مدیریت یکپارچه، بلوغ دانش فردی مدیران و اعضای هیئت‌مدیره‌ها در این زمینه، وقوف مدیران پروژه‌ها به اصول و قواعد این الگو) دارای اولویت

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها:

نارسایی‌ها، مشکلات، نقاط ضعف موجود در ساختار بخش‌های عمومی کشورها به دلایل مختلفی چون وجود رویکردهای بروکراتیک و دولتی، وجود تخصص‌های ناکافی و... موجبات اجرای ناکارآمد پروژه‌های زیرساختی و طولانی شدن فرایند ساخت و توسعه زیرساخت‌های شهری و در نتیجه کاهش کمی و کیفی ارائه خدمات و مطالبات عمومی را در مواجهه با افزایش شتابان نرخ تقاضای امکانات و خدمات شهری به دنبال داشته است. چنین نارسایی‌ها، کمبود منابع مالی بخش عمومی، در کنار محاسن، پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های بخش خصوصی که در اجرای پروژه‌های زیرساختی توأم با نوآوری و تخصص کافی،

آموزشی دستگاه‌های اجرایی و برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی حضوری و غیرحضوری در خصوص مشارکت عمومی - خصوصی، پیگیری و نظارت بر اجرای برنامه‌های آموزشی کارمندان و مدیران دستگاه‌های اجرایی

افزایش شفافیت در واگذاری پروژه‌های عمرانی از طریق انطباق تصمیمات و اقدامات اجرایی با قانون و پرهیز از هرگونه اقدامات سلیقه‌ای در فرایند اجرای الگوی مشارکت عمومی - خصوصی و در نتیجه گسترش و توسعه این الگو از مجرای قانونی.

افزایش جامعیت و شفافیت طرح‌های مشارکت عمومی - خصوصی توسعه شهری تهران از طریق شرکت دادن کلیه ذی‌نفعان، بنا به صلاحدید، از جمله تعاونی‌ها، مؤسسات دانشگاهی و سازمان‌های غیرانتفاعی در کلیه مراحل و فرایند اجرای و پیاده‌سازی مشارکت عمومی - خصوصی؛

افزایش شفافیت از طریق افزایش پاسخگویی ذی‌نفعان مرتبط و شفافیت فرایند مشارکت بخش عمومی و خصوصی؛

شناسایی زمینه‌های جدید مشارکت عمومی - خصوصی و ظرفیت‌سازی اجرای این الگو در زمینه‌های مختلفی که دارای مزیت رقابتی، گسترش حوزه‌های جدید مبتنی بر استعدادهای منطقه‌ای و شهری کلان شهر تهران می‌باشد.

توسعه فرهنگ مشارکت عمومی - خصوصی از طریق رسانه‌های ملی و جمعی، وضع قوانین و سیاست‌های تشویقی و حمایتی.

استفاده از تجارب موفق داخلی و خارجی در زمینه پروژه‌های مختلف توسعه شهری.

ایجاد شبکه ملی مربوط به پروژه‌های عمران و توسعه شهری و تسهیل در فرایند شبکه‌سازی و یکپارچگی افقی و عمودی، ایجاد زمینه‌های لازم در راستای حمایت‌های اطلاعاتی، قانونی، فنی، مدیریتی و ارتباطی جهت یکپارچه‌سازی و...

ایجاد صندوق توسعه پروژه‌های شهری در کلان شهر تهران در راستای تأمین منابع مالی پروژه‌های باکیفیت.

ارتقاء قابلیت‌های مدیریت ریسک در هر دو بخش عمومی و خصوصی و ارزیابی تأثیر آن بر طرح‌های مشارکت بخش عمومی و خصوصی در توسعه زیرساخت‌های شهری و پروژه‌های اجرایی توسعه شهری تهران؛

افزایش ظرفیت‌ها و ابزارهای مالی به‌منظور برآورده ساختن نیازهای بلندمدت سرمایه‌ای و پرداخت بدهی پروژه‌های زیرساختی و توسعه شهری تهران؛

ایجاد مدیریت یکپارچه در فرایندهای مختلف اجرا و پیاده‌سازی مشارکت عمومی - خصوصی طرح‌های توسعه شهری تهران.

دوم و موارد مربوط به سیستم اطلاعات و داده‌ها در خصوص پروژه‌های شهری و موارد مختلف مربوط به این عامل دارای اولویت سوم در پیاده‌سازی این الگوی مشارکت بودند.

بدیهی است که پروژه‌های (PPP) به دلایل مختلفی چون مذاکره و چانه‌زنی، عقد قراردادهای مختلف و... نسبت به شیوه‌های سنتی تأمین عمومی، هزینه‌های مبادلاتی بالایی را به همراه دارند که این هزینه‌های بالای مبادلاتی فضای ابهام پروژه‌های را افزایش داده و خود سبب طولانی شدن فرایند تأمین خدمات و در نتیجه عدم شفافیت در مذاکرات گردد. ایجاد فضای شفاف در کلیه مراحل مشارکت عمومی - خصوصی میان سهام‌داران، مشتریان و ذی‌نفعان از شروط پیاده‌سازی این الگو می‌باشد. به‌طوری‌که ضمن تسهیل در روند اجرایی پروژه‌ها و پایداری مشارکت هزینه‌های مبادلاتی را نیز کاهش خواهد داد. همچنین عواملی مانند ثبات و امنیت در سرمایه‌گذاری در شرایط مختلف سیاسی و اقتصادی مانند نوسانات ارزی و... می‌تواند به‌طورکلی موجودیت تحقق چنین الگویی را تحت‌الشعاع قرار دهد.

با عنایت بر نتایج پژوهش حاضر، سیاست‌های و برنامه‌های زیر را می‌توان در راستای پیاده‌سازی و تحقق توسعه عمومی - خصوصی در پروژه‌های توسعه شهری به‌صورت کلی و نیز بر مبنای یافته‌های تحقیق ارائه نمود:

در تحقق و اجرای الگوی مشارکت عمومی - خصوصی اغلب ریسک‌های موجود منشأ از پیچیدگی در روند مالیات ستانی، تأمین مالی، جزئیات فنی، ثبت‌اسناد و... تنظیم مقررات سرمایه‌گذاری می‌باشد؛ لذا بخش عمومی و دولت می‌تواند با شفاف‌سازی رویه‌های موجود، ثبات در سیاست‌های داخلی و خارجی، بسته‌های حمایتی و... به پیاده‌سازی و تحقق این الگوی مشارکت در طرح‌های عمران شهری و کاهش ریسک در آن کمک شایانی کند.

ایجاد وبگاهی خاص مربوط به مشارکت عمومی - خصوصی طرح‌های توسعه شهری تهران و ارائه برخی خدمات در این خصوص؛ در این وبگاه اطلاعات مربوط به ابتکارات ایران و سایر کشورها و همچنین برنامه‌های (PPP) در سطح کلانشهر تهران ذکر گردد.

تلاش در خصوص پیاده‌سازی و تحقق کامل دولت الکترونیک در کلان شهر تهران و در نتیجه ایجاد پایگاه اطلاعات و داده‌های مربوط به پروژه‌های عمرانی و توسعه شهری تهران در ادارات مربوطه.

ارتقاء بینش و آگاهی مدیران و منابع نیروی انسانی سازمان‌ها، ادارات و... از طریق طراحی و راه‌اندازی سامانه اطلاعات

ملاحظات اخلاقی:

تعارض منافع: بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد

هرگونه تعارض منافع بوده است

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در مطالعه حاضر فرم‌های

رضایت‌نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی: هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله

تأمین شد.

References:

1. Agyemang, P. F. K. (2011). Effectiveness of public private partnership for infrastructure projects.
2. Ameyaw, E. E., & Chan, A. P. (2013). Identifying public-private partnership (PPP) risks in managing water supply projects in Ghana. *Journal of Facilities Management*.
3. Bank, W. (2014). Public-Private Infrastructure Advisory Facility. In: Bohannon, C. L. (2004). *The urban catalyst concept*. Virginia Tech.
4. Bovaird, T. (2010). A brief intellectual history of the public-private partnership movement. In *International handbook on public-private partnerships*: Edward Elgar Publishing.
5. Branch-Elliman, W., van den Berg, P., Dong, S. W., Kapoor, A. K., Merchant, E. A., & Schechter-Perkins, E. M. (2022). A pilot model of a public-private partnership for implementation of a coronavirus disease 2019 (COVID-19) diagnostic testing program to facilitate a safe school reopening. *Antimicrobial Stewardship & Healthcare Epidemiology*, 2(1).
6. Cairncross, S. (2004). The Case for Marketing Sanitation. Water & Sanitation Program Field Note.
7. Casady, C. B., & Peci, F. (2021). The institutional challenges of public-private partnerships (PPPs) in transition economies: lessons from Kosovo. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 34(1), 1949-1965.
8. Catalyst, U. (2013). The power of temporary use. *Berlin: Dom Publishers*.
9. Chang, M., Memon, M. A., & Imura, H. (2004). Public-Private Partnership for Urban Environmental Infrastructure: Learning from International Experiences and Its Application to China. *The Paper for Report of the Task Force on Financial Mechanisms for Environmental Protection*. URL: http://www.enviroinvest.com.cn/edit_er/UploadFile/200871175057722.pdf (aaaa *обращуция*-26.08. 2013).
10. Cheng, Z., Ke, Y., Lin, J., Yang, Z., & Cai, J. (2016). Spatio-temporal dynamics of public private partnership projects in China. *International Journal of Project Management*, 34(7), 1242-1251.
11. Dobson, P. W., & Chakraborty, R. (2020). Strategic incentives for complementary producers to innovate for efficiency and support sustainability. *International journal of production economics*, 219, 431-439.
12. Fandel, G., Giese, A., & Mohn, B. (2012). Measuring synergy effects of a Public Social Private Partnership (PSPP) project. *International journal of production economics*, 140(2), 815-824.
13. Hannon, S. K. (2020). *Urban media infrastructure and the (re) negotiation of public space*.
14. Heibati, F. (2009). Relationship Between Economic Freedom and Public-Private Partnerships and Developing a Model for Iran. *Economical Modeling*, 2(6), 25-52.
15. Huang, Y., Ato, W. X., & Li, C. (2022). Information integration framework for a public-private partnership system of an urban railway transit project (Part A: System architecture). *Journal of Industrial Information Integration*, 25, 100244.
16. Khan, I. Y. *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE BONDS: FOREIGN EXPERIENCE AND DEVELOPMENT PROSPECTS*. Paper presented at the The XIV International Science Conference «Theoretical and practical foundations of science», December 20-22, Rome, Italy. 300 p.
17. Kongsombat, P. (2012). Study on urban catalyst for sustainable urban development.
18. Li, Y., & Wang, X. (2018). Risk assessment for public-private partnership projects: using a fuzzy analytic hierarchical process method and expert opinion in China. *Journal of Risk Research*, 21(8), 952-973.
19. Liu, T., & Wilkinson, S. J. (2022). Developing Urban Rail Using Public-Private Partnership: A Case Study of the Gold Coast Light Rail Project. In *Handbook on Public Private Partnerships in Transportation, Vol I* (pp. 243-259): Springer.
20. Nematikutenaee, N., & Salami, F. (2018). Urban catalyst: Concepts and requirements. *Geography*, 55(55), 0.
21. Sarvar, R. (2020). Development, Sift, and Prioritization of Urban Catalyst Projects Planning Indicators; Case Study: Analysis of Indicators in Tehran Metropolis. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 13(30), 291-310.
22. Shamsodini, A., & Sarvar, R. (2021). Analysis of Informal Settlement Scenarios in Northeastern Cities of Iran (Case study: Bojnourd City). *Geographical Studies of Mountainous Areas*, 2(5), 77-92. doi: 10.52547/gsm.2.1.77
23. Strasser, S., Stauber, C., Shrivastava, R., Riley, P., & O'Quin, K. (2021). Collective insights of

public-private partnership impacts and sustainability: A qualitative analysis. *Plos one*, 16(7), e0254495.

۲۴. Wang, Y., & Tiong, R. L. (2022). Public-Private Partnership Contract Failure Prediction Using Example-Dependent Cost-Sensitive Models. *Journal of Management in Engineering*, 38(1), 04021079.

۲۵. Wanlin, Q., & Xu, L. (2021). *To be Better or to be Worse: Factors influencing the performance of public-private partnerships in urban transport*

system Construction. Paper presented at the 2021 2nd International Conference on Urban Engineering and Management Science (ICUEMS).

۲۶. Weisheng, L., Liu, A. M., Hongdi, W., & Zhongbing, W. (2013). Procurement innovation for public construction projects: A study of agent-construction system and public-private partnership in China. *Engineering, Construction and Architectural Management*.

